

In deze reeks blikken schrijvers vooruit op het grootste aller mysteries: de dood. Zien ze hun eigen sterfscène al voor zich? Vertrekken ze met de pen in de vuist?

HET EINDE

DEZE WEEK:
PETER HOLVOET-HANSSEN

is 59 en dichter en performer. Hij was van 2010 tot 2012 stadsdichter van Antwerpen. Hij vormt een stel met jeugdacteur Noëlla Elpers, met wie hij Het Kapersnest oprichtte. Hij krijgt de Louis Paul Boonprijs.

‘Hoevel ik intussen 59 ben, leid ik nog steeds een rock-'n-rollbestaan; noem mij maar de Iggy Pop van de poëzie. Doordat ik zo hevig leef, is de dood constant dichtbij. Ik heb een aandoening waardoor ik maar een halve longinhoud heb. Mijn geest blijft jong, die wil niet kalmeren, maar het lichaam is carrosserie: dat raakt versleten. Daar moet je mee leren omgaan.’

‘Mijn grootste angst, naast de vrees dat er iets fundamenteels misloopt met mijn geliefden, is dat ik een project niet zou kunnen afmaken. Telkens als ik in ademnood raak of hart-ritmestoornissen krijg, denk ik: “Oei Peter, pas op. Niet nu.” Andere dichters schrijven een bundel om de paar jaar, maar ik werk in lange “reizen”: *De reis naar Inframundo* kostte me twintig jaar. Ook mijn huidige project verloopt zo: ik publiceer af en toe een tussenstand, maar het slotstuk, dat binnen twee jaar moet verschijnen, is het belangrijkste. Als ik dat niet haal, is al het vorige vergeefs geweest; als ik dat kan afmaken, kan ik dit tranendal met voldoening achterlaten. Maar voor mijn vrouw en kind wil ik nog een tijd meegaan, want we hebben altijd geleefd als krekels, zonder zorgen over morgen, dus ik moet eerst nog een bestseller schrijven.’ (lacht)

‘Verder boezemt de dood me weinig angst in. Ik heb nooit op het eiland van mijn persoonlijkheid gewoond, opgesloten in mijn lichaam en mijn leven; ik heb mij altijd vogelvrij gevoeld. Dat zal wel een afwijking zijn, waar een term voor bestaat. Als ik ergens naar kijk, ben ik daar: ik ben zozeer zwerver van nature dat ik me heel makkelijk losmaak van mezelf en opga in mijn omgeving. Wellicht schrijf ik daarom ook zelden over mezelf: als je me tegenkomt in een gedicht lig ik wellicht ergens te slapen. Nochtans zou ik boeken kunnen vullen met de bewogen levens die ik in mijn wilde jaren heb geleid, waar *Een hondsdolle tijd* van Paul Snoek niks tegen is, maar niemand zou me geloven. Ik heb ooit een antiroman geschreven waar wat waargebeurde dingen in stonden: iedereen vond ze volstrekt buitenissig, terwijl het maar het topje van de ijsberg was.’

‘Het gangbare filosofische discours over de dood vind ik bedroevend; de meeste breinen bekijken het fenomeen vanuit een erg kleinschalig standpunt. Ik zie het leven meer zoals Kurt Vonnegut: als een ufoaut die naar de aarde kijkt, en niet miljoenen mensen ziet, maar één levend wezen dat afsterft en aangroeit. In mijn testament *Blauwboek* vraag ik me af of dood op een groter plan wel bestaat: het is zo’n menselijk begrip. Als je naar het heel-

© JeRoen Murré

al kijkt, dat immense tapijt van tijd en ruimte, zijn die concepten zo beperkt als een blikje sardienen. Daarover vind je in de literatuur weinig reflectie, terwijl het ons zou helpen in ons mens-zijn om de dingen wat breder te bekijken. Wij denken heel lineair, maar misschien is het leven meer een cirkel dan een reis van onze geboorte naar onze dood. Hoevel ik daar weinig over praat omdat mensen het vaak zweverig vinden, exploreer ik die gedachten graag in mijn poëzie.’

‘Ik beschouw de dood eerder als een gezet dan als een vijand. Het leven is erbij gebaat: hij houdt ons scherp. Natuurlijk praat je anders als de dood in je intieme kring lukraak mensen wegrukt, maar onze sterfelijkheid brengt ook veel schoonheid. Als je de dood in de ogen kijkt, raak je minder gefocust op je eigen kleine leven; iets meegeven of achterlaten wordt belangrijker. De gedachte “als we dood zijn is het gedaan, dus we leven er maar op los” begrijp ik niet. Net omdat we sterfelijk zijn moeten we de kwaliteit van ons mens-zijn verhogen, solidair zijn, alsof we één organisme zijn. Ik zie het leven als iets cyclisch, zoals water: als het ergens opdroogt, duikt het elders weer op. Zo bekeken over-

‘Ik beschouw de dood eerder als een gezet dan als een vijand. Het leven is erbij gebaat: hij houdt ons scherp.’

leeft het leven de dood. Dus hoe dichterbij de dood nader, hoe meer ik het leven vier. Misschien overdrijf ik, maar gelaten leven is niets voor mij. Doe mij maar “*Rage rage against the dying of the light*”.

‘Ik sprak recent nog met een klas pubers in een technische richting: het ging de hele tijd over afhaken. Die mannen voelen zich op een zijspoor gezet. Zelden zoveel depressiviteit bij elkaar gezien. We hebben samen poëzie geschreven en zijn geëindigd in vrolijke anarchie. Als het mijn kleine bijdrage kan zijn hen bij te brengen dat ze veel meer kunnen bereiken dan ze denken, is het mooi geweest. Ik

ben altijd blij als de levenslust overwint.’

‘In mijn volgende bundel moet ik een vernietigende reus tegemoet gaan, enkel gewapend met poëzie: dat moet een kwinkslag hebben, een zekere onvatbaarheid. Ook mijn grafschrift moet iets *witty* hebben: ik mis een dosis confronterende humor in veel poëzie. Ik ben al mijn hele leven op zoek naar een vonk die overslaat tussen twee tegengestelden. Daarom gebruik ik ook de dubbele naam Holvoet-Hanssen: mijn ouders waren tegenpolen. Er moeten dringend mensen opstaan die de uitersten weer met elkaar verbinden.’

Opgetekend door Gaea Schoeters